

Název programu	Máme rádi pohádky
Název cyklu	Dům plný informací
Vypracoval (a)	Projektový tým
Anotace	Kdo by neměl rád pohádky? Vlka, kůzlátka, Otesánka, prasátka, draky, princezny. Znáte je všechny?
Cílová skupina	1. – 3. ročník
Časová dotace	60 minut
Potřebné čtenářské dovednosti (porozumění textu, rychlost)	<ul style="list-style-type: none"> - Diskutuje nad textem - Pracuje s obrazovou informací
Osnova programu	<p>Úvod + diskuze – oblíbené pohádky, postavičky Co je pohádka Pohádková cestička Čtení pohádky – Otesánek Úkol – co Otesánek snědl Pohádkové předměty Veršované pohádky Další aktivity – lepení korálků, popletená pohádka Závěr</p>
Vzdělávací oblasti	<p>Jazyk a jazyková komunikace Informační a komunikační technologie Umění a kultura</p>
Klíčové kompetence	<p>K učení Komunikativní K řešení problémů</p>
Průřezová témata	
Úprava pro handicap	<ul style="list-style-type: none"> - zrakový handicap - mentální handicap - tělesný handicap
Potřebné pomůcky	<ul style="list-style-type: none"> - pohádková cestička (vyrobená z velkého archu papíru, barevné obrázky s černým obrysem) - pohádka o Otesánkovi - obrázky Otesánka na malování podle počtu dětí, nebo jeden veliký - barevný obrázek Otesánka A3 - pohádkové předměty – utržené sluchátko, korunka,

	<p>prsten, meč, koště, měšec, myš, klubíčko, šátek, ...</p> <ul style="list-style-type: none"> - nastříhaná kolečka z tvrdšího barevného papíru - nakopírované šňůrky pro lepení korálek - kniha: Teta to plete, Březinová I. – popletené pohádky - - veršované pohádky – Perníková chaloupka a První pohádka z knihy Dvakrát sedm pohádek
Speciální pomůcky	<ul style="list-style-type: none"> - modelovací hmota (pokud jsou ve skupině děti se zrakovým handicapem)
Použitá literatura	<p>BŘEZINOVÁ, I. <i>Teta to plete</i>. 1. vyd. Praha : Albatros, 2004. 58 s. ISBN 80-00-01365-7.</p> <p>HRUBÍN, F. <i>Dvakrát sedm pohádek</i>. 9. vyd. v Albatrosu. Praha : Albatros, 2007. 52 s. ISBN 978-80-00-01879-9.</p> <p>ERBEN, K. J. <i>Pohádky děda Vševeda</i>. 1. vyd. Praha : Albatros, 1985. 118 s.</p>
Přílohy	<ul style="list-style-type: none"> - Ukázka pohádkové cestičky (fotodokumentace)

Průběh programu

Úvod + diskuze

Vzájemné představení se, každý řekne svou oblíbenou pohádkovou postavičku.

Diskuze jaké znají děti pohádky.

Co je pohádka

Tuto teoretickou část zvážit podle věku a schopností dětí. Případně použít vybrané body.

- vymyšlené příběhy, ve kterých vystupují bytosti, se kterými se v běžném životě nesetkáváme.
- vznik pohádky – V době, kdy nebyla televize ani počítače, se lidé často scházeli zejména za dlouhých zimních večerů, a vyprávěli si příběhy, často si je vymýšleli, aby byly zajímavější a přidávali do nich nejrůznější zvláštní bytosti. Lidé si nedokázali spoustu věcí vysvětlit, proto si vymýšleli svá vysvětlení (hejkal, vodník, bludičky, meluzína) Lidé neměli nejlhčí život a svým příběhům dávali většinou dobré konce, protože se tak sami ubezpečovali, že se vše musí nakonec v dobré obrátit a zlo bude potrestáno. Po kraji tenkrát cestovali formani (vysvětlit co je to), muzikanti nebo herci a ti tyto příběhy šířili dál. Později přišli lidé, kteří je začali zapisovat a právě díky

nim se nám ty staré pohádky uchovali a můžeme si je dodnes číst v knížkách. Ale zároveň vedle nich také i dnes vzniká spousta nových moderních pohádek.

- jednoduchými otázkami si připomínáme různé situace z pohádek:
  - Co máma napeče Honzovi na cestu do světa?
  - Kdo obvykle zvítězí nad drakem?
  - Kolik dcer mívá často pan král?
  - Kde žije vodník a co dělá?
  - Znáte nějaká lesní strašidla? (hejkal, meluzína, divoženky)

Pohádková cestička (viz příloha)

Přiblížení známých pohádkových postaviček, povídání o pohádkách, které jsou na cestičce. Děti mohou zkusit samy pohádky vyprávět.

Děti se zrakovým handicapem popisujeme postavičky na cestičce a necháme je určovat o jakou pohádku se jedná, případně vyprávět zkráceně obsah.

Je možné pokračovat otázkami z první části podle obrázků (O co se píchla Růženka?, Co chtěla bába udělat s Jeníčkem a Mařenkou? Kdo pomohl popelce přebírat hrách? ...)

Otesánek

Přečíst pohádku o Otesánkovi (Erben, K.J.: Pohádky děda Vševěda, s. 29).

Úkol – co Otesánek snědl

Děti dostanou postavičku Otesánka a jejich úkolem je domalovat mu do břicha, co všechno snědl.

Varianta pro zrakově handicapované: Otesánek je namalovaný plasticky obrysovými barvami a děti modelují předměty a postavy.

Jiná varianta: Jeden velký Otesánek (na A3) a děti vzpomínají, co všechno snědl (maluje, kdo chce, případně lektor).

Pohádkové předměty

Lektor má pro děti připravený neprůhledný pytel plný pohádkových předmětů. Postupně vytahuje předměty typické pro nějakou pohádku nebo postavu (viz. potřebné pomůcky). Děti říkají, do které pohádky to patří, kdo to používá, k čemu to slouží apod. Předměty si mohou samy vyzkoušet (volají do utrženého sluchátka, otáčejí prstenem na prstě, letí na koštěti, ...)

Veršované pohádky

Jaké děti znají. Veršovaná Perníková chaloupka (Hrubín, F.: Dvakrát sedm pohádek). Můžeme použít další veršované pohádky z této knihy.

Další varianty aktivit (zvolit podle aktuální situace, věku a možností dětí)

Lepení korálků

Předneseme pohádku: Princeznička na bále poztrácela korále (Hrubín, F.: Dvakrát sedm pohádek).

Po místnosti jsou rozházená (trochu schovaná) barevná kolečka vystřižená z papíru. Každé z dětí dostane na papíře namalovanou šňůrku, nasbíraná kolečka si na ni přilepí jako korálky.

Popletená pohádka

Četba vybrané pohádky z knihy Teta to plete. Děti určují, které dvě pohádky jsou zde pomíchané.

Příklad: Pohádka třetí (s.34) – smíchané pohádky O šípkové Růžence a O neposlušných kůzlátkách

Závěr

Shrnutí, kde všude se ještě kromě knížek s pohádkami setkáváme (film, televize, divadlo, loutkové divadlo, vyprávění pohádek před spaním). Jaké filmové pohádky děti znají.

Jiná varianta závěru: Vymýšlení vlastní pohádky (zvážit podle možností a schopností dětí).

Přílohy:

Příloha č. 1: Ukázka pohádkové cestičky

1 obr. Ukázka pohádkové cestičky 1.

2 obr. Ukázka pohádkové cestičky 2.